

Az ügyvédi hivatás gyakorlása az Európai Unión belül (folytatás)

Ígéretünkhöz híven visszatérünk a Prókátor legutóbbi számában megjelent cikk témájához és megkíséreljük bemutatni az ügyvédi hivatás, a képzés megszerzése országától eltérő tagállamokban történő folyamatos gyakorlásának részletesebb szabályait, annak érdekében, hogy a vállalkozó kedvű kollégák megfelelő ismeretanyag birtokában használják ki az Európai Unió csatlakozás nyújtotta új lehetőségeket.

A témával foglalkozó közösségi szabályok közül a 98/5 EK irányelv célja az ügyvédi hivatás folyamatos gyakorlásának lehetővé tétele önálló ügyvédként vagy alkalmazotti minőségben, az ügyvédi minősítés megszerzése országától eltérő másik tagállamban.

Az irányelv alkalmazásában:

„ügyvéd” minden olyan személy, aki egy tagállam állampolgára és az adott államban használatos szakmai címek egyikének birtokában felhatalmazással rendelkezik a hivatásának gyakorlására:

„saját tagállam” az a tagállam, amelyben az ügyvéd megszerezte a szakmai címek egyikének használatára való jogosultságot azt megelőzően, hogy egy másik tagállamban ügyvédi gyakorlatot kezd;

„fogadó tagállam” az a tagállam, amelyben egy ügyvéd az irányelvnek megfelelően ügyvédi gyakorlatot folytat;

„saját országbeli szakmai megnevezés” az abban a tagállamban használatos szakmai címet jelenti, amelyben az ügyvéd megszerezte a megnevezés használatára való jogosultságot azt megelőzően, hogy a fogadó tagállamban ügyvédi gyakorlatot kezd;

Az irányelv egyaránt vonatkozik a saját tagállamukban és a fogadó tagállamban önállóan, valamint az ügyvédi hivatásukat alkalmazotti minőségben gyakorló ügyvédekre.

Az ügyvédi hivatás gyakorlásának joga a saját tagállam szakmai megnevezésével

Bármely ügyvéd jogosult állandó jelleggel bármely más tagállamban a saját tagállamában megszerzett szakmai címmel tevékenységek folytatására.

Bejegyzés a hatáskörrel rendelkező hatóságnál

Annak az ügyvédnek, aki másik tagállamban kíván működni, mint ahol ügyvédi képzését megszerezte, az adott ország hatáskörrel rendelkező hatóságánál be kell jegyeztetnie magát.

A fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának be kell jegyeznie az ügyvédet, ha az ügyvéd bemutatja a saját tagállamának hatáskörrel rendelkező hatóságánál történt bejegyzést bizonyító igazolást. A hatóság előírhatja, hogy a saját tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságánál történt bejegyzést bizonyító igazolás nem lehet három hónapnál régebbi. A bejegyzésről a hatóságnak értesítenie kell az ügyvéd saját tagállamának hatáskörrel rendelkező hatóságát.

Az ügyvédi hivatás gyakorlása a saját tagállam szakmai megnevezésével

A fogadó tagállamban a saját tagállama szakmai címét használva tevékenységet folytató ügyvédnek ezzel a szakmai címmel kell folytatnia tevékenységét, amelyet a saját tagállama hivatalos nyelven, vagy hivatalos nyelveinek egyikén, érthetően és oly módon kell megjelölnie, hogy az ne legyen összetéveszthető a fogadó tagállam szakmai megnevezésével.

Az fogadó tagállam előírhatja a saját tagállama szakmai címét használva tevékenységét folytató ügyvédnek, hogy jelölje meg, hogy saját tagállamában mely szakmai szervezetnek a tagja vagy saját

tagállamának törvényei szerint mely bíróság előtti eljárásra van felhatalmazása. A fogadó tagállam továbbá előírhatja a saját országa szakmai címét használva működő ügyvédnek, hogy csatolja a saját tagállama hatáskörrel rendelkező hatóságánál történt bejegyzésre vonatkozó dokumentumot.

Tevékenységi kör

A saját országa szakmai címét használva működő ügyvéd ugyanolyan ügyvédi tevékenységet folytat, mint a fogadó tagállamban használatos vonatkozó szakmai címmel tevékenységet folytató ügyvéd, többek között jogi tanácsot adhat saját tagállamának jogáról, a közösségi jogról, a nemzetközi jogról és a fogadó tagállam jogáról. Az ügyvédnek minden esetben be kell tartania a nemzeti bíróságok előtt érvényes eljárási szabályokat.

Azok a tagállamok, amelyek engedélyezik, hogy területükön az ügyvédek egy meghatározott csoportja olyan okiratot készítsen, amelyek elhunyt személyek hagyatékának kezelésére jogosítanak vagy ingatlanok tulajdonjogának keletkezésére vagy átruházására vonatkoznak, amely okiratok készítését más tagállamok az ügyvédi szakmától eltérő más szakma számára tartanak fenn, e tevékenység gyakorlásából kizárhatják a saját országuk szakmai címével az utóbbi tagállamokban működő ügyvédeket.

A jogi eljárásokban az ügyfelek képviselőinek vagy védelmének ellátása vonatkozásában, amennyiben a fogadó tagállam joga az ilyen tevékenységet az illető tagállam szakmai címét használva működő ügyvédek számára tartja fenn, a fogadó tagállam előírhatja a saját országuk szakmai címével működő ügyvédeknek, hogy olyan ügyvéddel együttműködve járjanak el, aki az adott bíróságnál eljárhat, és aki szükség esetén felelősségre vonható, vagy egy, az adott bíróságnál működő „avoué”-val működjenek együtt.

A tagállamok azonban külön szabályokat állapíthatnak meg a legfelsőbb szintű bíróságok előtti eljárásra vonatkozóan az igazságszolgáltatási rendszer zavartalan működése érdekében, például előírhatják az ilyen eljárásra szakosodott ügyvédek alkalmazását is.

Az ügyvédi működés szabályai

A saját tagállamában érvényes ügyvédi működési szabályoktól függetlenül a saját országának szakmai címe használatával működő ügyvédekre minden olyan tevékenység esetében, amelyet a fogadó tagállam területén végez, ugyanazok a működési szabályok érvényesek, mint a fogadó tagállam szakmai címével működő ügyvédekre.

A saját országuk szakmai címét használva működő ügyvédeknek megfelelő képviselőt kell biztosítani a fogadó tagállam szakmai szervezeteiben. Ennek a képviselőnek legalább szavazati jogot kell biztosítani az illető szervezetek vezető testületeinek választása esetén.

A fogadó tagállam előírhatja a saját országa szakmai megnevezésével működő ügyvéd számára ügyvédi felelősségbiztosítási szerződés megkötését, vagy azt, hogy belépjen egy ügyvédi biztosítópénztárba, annak a szabályozásnak megfelelően, amit az adott tagállam állapított meg a területén folytatott tevékenységekre. A saját országa szakmai címét használva működő ügyvédet azonban fel kell menteni e kötelezettség alól, ha bizonyítja, hogy a saját tagállamában kötött biztosítással vagy a saját tagállamának előírásai szerint biztosító pénztári tagsággal rendelkezik, amennyiben ez a biztosítás csak részleges, a fogadó tagállamban a hatáskörrel rendelkező hatóság kiegészítő biztosítási vagy biztosító pénztári szerződés megkötését írhatja elő az olyan körülmények biztosítására, amelyekre a saját tagállam előírásainak megfelelően kötött biztosítás vagy biztosító pénztári tagság nem terjed ki.

Az alkalmazott ügyvédként folytatott működés

A fogadó tagállamban a saját tagállam szakmai címével bejegyzett ügyvéd alkalmazott ügyvédként folytathat gyakorlatot egy másik ügyvéd, ügyvédi társulás vagy ügyvédi iroda, illetve köz- vagy

magánvállalkozás alkalmazásában, olyan mértékben, amennyiben ezt a fogadó tagállam az abban az államban használt szakmai címmel bejegyzett ügyvédek számára engedélyezi.

A fogadó tagállam ügyvédeivel azonos bánásmód

Annak a saját országa szakmai címével működő ügyvédnek, aki igazolja, hogy a fogadó tagállamban legalább három évig ténylegesen és rendszeresen folytatta tevékenységét annak az államnak a jogában, beleértve a közösségi jogot is, a fogadó tagállam ügyvédi szakmájába történő befogadása céljából mentességet kell adni a 84/48/EGK irányelv 4. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglalt feltételek alól; „Tényleges és rendszeres tevékenység” alatt a tevékenység tényleges, megszakítás nélküli végzését kell érteni, figyelmen kívül hagyva a mindennapi élet eseményeiből adódó megszakításokat.

Az illető ügyvéd feladata, hogy a fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának a rendelkezésére bocsássa a legalább három éven át tartó, a fogadó tagállam jogában folytatott tényleges és rendszeres tevékenysége bizonyítékát. Ebből a célból:

- a) az ügyvéd a fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának rendelkezésére bocsát minden lényeges információt és dokumentációt, különösen az általa kezelt ügyek számáról és jellegéről;
- b) a fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága ellenőrzi az ügyvéd tevékenységének tényleges és rendszeres voltát, és szükség esetén felhívhatja az ügyvédet, hogy szóban vagy írásban adjon felvilágosítást, vagy bocsásson rendelkezésére további részleteket az a) pontban említett információval vagy dokumentációval kapcsolatban.

A fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának a felmentés iránti kérelmet az első albekezdésben meghatározott feltételek nem-teljesülése miatt elutasító határozatát indokolnia kell, e határozat ellen fellebbezésnek van helye a tagállam belső joga szerint.

A saját országa szakmai megnevezésével a fogadó tagállamban működő ügyvéd bármikor kérheti oklevele elismerését a 89/48/EGK irányelv alapján, abból a célból, hogy felvételt nyerjen a fogadó tagállam ügyvédi szakmájába és az adott tagállamban a szakmának megfelelő szakmai címmel gyakorolhassa ügyvédi hivatását.

A saját országa szakmai címével a fogadó tagállamban legalább három éven át ténylegesen és rendszeresen működő ügyvéd, aki azonban az adott tagállam jogában három évnél rövidebb ideig működött, a tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságától engedélyt kaphat a fogadó tagállam ügyvédi szakmájába történő bebocsátásra, valamint jogot szerezhet az adott tagállamban hivatásának a megfelelő szakmai címmel történő gyakorlására anélkül, hogy a 89/48/EGK irányelv 4. cikk (1) bekezdés b) pontjában említett feltételeket teljesítette volna, az alábbiakban megállapított feltételek és eljárások szerint:

- a) A fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának figyelembe kell vennie az ügyvédnek a fenti időszak alatt folytatott tényleges és rendszeres szakmai tevékenységét, valamint a fogadó tagállam jogára vonatkozó ismereteket és az abban szerzett szakmai tapasztalatot, valamint a fogadó tagállam jogáról, beleértve az ügyvédi hivatás gyakorlásának szabályairól és az ügyvédi működésről szóló előadások vagy szemináriumok látogatását is.
- b) Az ügyvédnek a fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának rendelkezésére kell bocsátania minden lényeges információt és dokumentációt, különösen az általa kezelt ügyekről. A fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága az ügyvéddel folytatott elbeszélgetés segítségével minősíti az ügyvédnek a fogadó tagállamban kifejtett tényleges és rendszeres tevékenységét, és felméri, hogy az ügyvéd képes-e tevékenységét az adott tagállamban folytatni; ez az elbeszélgetés egyben az ügyvéd által végzett tevékenység

rendszerességének és ténylegességének ellenőrzésére is szolgál.

A fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának a felhatalmazás iránti kérelmet az első albekezdésben meghatározott követelmények nem-teljesülése miatt elutasító határozatát indokolnia kell, e határozat ellen fellebbezésnek van helye a tagállam belső joga szerint.

A fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága indoklással ellátott és a tagállam belső joga szerint megfellebbezhető határozattal megtagadhatja az ügyvédtől az e cikk rendelkezéseiben foglalt előnyök alkalmazását, ha úgy ítéli meg, hogy ez ellentmondana az általános gyakorlatnak, különösen fegyelmi eljárás, panasz vagy bármilyen incidens miatt.

A fogadó tagállamban az ügyvédi szakmába befogadott ügyvéd jogosultságot nyer arra, hogy együttesen használja országa szakmai címét a saját tagállamának hivatalos vagy egyik hivatalos nyelvén, valamint a fogadó tagállam ügyvédi szakmájának megfelelő szakmai címet.

Közös ügyvédi működés

Abban a tagállamban, amelyben engedélyezik a közösen folytatott működést a fogadó tagállam vonatkozó szakmai címével működő ügyvédek számára, az ilyen cím alatt tevékenységet folytatni kívánó vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságnál bejegyzésüket kérelmező ügyvédekre az alábbi előírások vonatkoznak:

- 1) A saját tagállamukban azonos ügyvédi társuláshoz tartozó egy vagy több ügyvéd, aki vagy akik a fogadó tagállamban saját országuk szakmai címével folytatnak gyakorlatot, a saját tagállamukban működő ügyvédi társulásuk fiókjaként vagy képviselteként folytathatják ügyvédi tevékenységüket. Ha azonban a saját tagállamban az ügyvédi társulásra vonatkozó alapvető szabályok összeegyeztethetetlenek a fogadó tagállam törvényeiben, rendeleteiben vagy közigazgatási rendelkezéseiben foglalt alapvető szabályokkal, az utóbbi szabályok az irányadók, amennyiben az azoknak történő megfelelést az ügyfelek és harmadik felek védelméhez fűződő közérdek indokolja.
- 2) Minden tagállamnak lehetővé kell tennie, hogy az azonos ügyvédi társuláshoz vagy azonos saját tagállamhoz tartozó két vagy több ügyvéd, akik a területen saját országuk szakmai címével folytatják tevékenységüket, közös ügyvédi működést alakíthassanak ki. Ha a fogadó tagállam több formában teszi lehetővé ügyvédeknek a közös működést, ugyanezeket a formákat kell lehetővé tenni a fent említett ügyvédek számára is. A fenti ügyvédek közös működésének módját a fogadó tagállamban a tagállam törvényei, rendeletei vagy közigazgatási rendelkezései szabályozzák.
- 3) A fogadó tagállamnak meg kell hoznia a szükséges intézkedéseket a közös működés engedélyezésére az alábbi ügyvédek között is:
 - a) különböző tagállamokból származó több ügyvéd működése saját országuk szakmai címével;
 - b) az a) pontban említett egy vagy több ügyvéd és a fogadó tagállam egy vagy több ügyvédje.

A fenti ügyvédek közös működésének módját a fogadó tagállamban a tagállam törvényei, rendeletei, vagy közigazgatási rendelkezései szabályozzák.

- 4) Annak az ügyvédnek, aki saját országa szakmai címét használva kívánja ügyvédi hivatását gyakorolni, tájékoztatnia kell a fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságát arról a tényről, hogy saját tagállamában egy ügyvédi társulás tagja és minden lényeges információt meg kell adnia erről az ügyvédi társulásról.
- 5) Az 1) és 4) ponttól eltérően, ha egy fogadó tagállam tiltja saját szakmai címével működő

ügyvédei számára, hogy ügyvédi tevékenységet folytassanak olyan ügyvédi társulásban, amelyben egyes személyek nem tagjai a szakmának, megtagadhatja annak engedélyezését, hogy a saját országának szakmai megnevezésével bejegyzett ügyvéd a területén az ügyvédi társulás tagjaként folytasson tevékenységet. Az ügyvédi társulás akkor minősül a szakmához nem tartozó tagokat tömörítőnek, ha

- az ügyvédi társulás tőkéje teljes egészében vagy részben, vagy
- a név, amely alatt a tevékenységet végzik, vagy
- az ügyvédi társulásban a döntéshozatal de facto vagy de iure

olyan személyek birtokában van, akik nem rendelkeznek ügyvédi státusszal a fentiek szerint.

Ha a saját tagállamban az ügyvédi társulásokra érvényes alapvető jogszabályok összeegyeztethetetlenek a fogadó tagállamban hatályban lévő szabályokkal, vagy az első albekezdés előírásaival, a fogadó tagállam megtagadhatja, hogy a területén fiókot vagy képviselőt nyissanak, az (1) pontban leírt korlátozások nélkül.

Reméljük, hogy az ebben a témában megjelent két cikkel sikerült megfelelő tájékoztatást nyújtanunk a téma iránt érdeklődő Kollégák számára.

Dr. Nemes Imre